

A Kúria a dr. Kaszás Zsuzsanna ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bíró Balázs ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 3.M.733/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.649/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.649/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes 1999. januárjától állt az alperes, illetve a jogelődjei alkalmazásában tördelő-webszerkesztő munkakörben. A Baranya Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága határozatával megállapította, hogy 37 év 178 nap szolgálati időt szerzett, amely megegyezett a nők kedvezményes öregségi teljes nyugdíjához szükséges jogosultsági idővel.

Az alperes a felperes munkaviszonyát 2012. augusztus 27-én kelt „munkáltatói rendes felmondással” megszüntette hivatkozva a 2012. évi I. törvény (Mt.) 65. §-ában írtakra. A felmondás indokolása szerint „a munkaviszonyát az Mt. 66. § (2) bekezdés utolsó fordulata alapján szüntetem meg, mivel társaságunk gazdasági megfontolások miatt átszervezés végrehajtására kényszerül, aminek keretében létszámának csökkentésére kerül sor, amely átszervezés az Ön munkakörét is érinti”.

Az alperes 2012. szeptember 1-jével határozatlan időre szóló munkaszerződést kötött D.S. grafikussal multimédia tervező munkakör ellátására. A munkaköri leírásban felsorolt feladatok részben megegyeztek a felperes által ténylegesen ellátott tevékenységgel.

Az alperes ugyancsak 2012. szeptember 1-jén megbízási szerződést kötött a M.P. Kft-vel, amely szerződés 2. pontja tartalmazta, hogy a megbízott feladatát képezi a P.H. című hetilap tördelőszerkesztői feladatainak ellátása, fotók archiválása, szerkesztése, grafikus és tervezői tevékenység.

Ezt követően a munkáltató 2012. szeptember 10-ével alkalmazta határozatlan időre M.D.-t marketing-értékesítési munkakörben.

A felperes a keresetében a munkáltatói felmondás jogellenességének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte. Hivatkozása szerint a felmondás indokolása nem világos és okszerű, továbbá a munkáltató megsértette az Mt. 66. §-ának (4) és (5) bekezdésében foglaltakat, mivel a munkaviszony megszüntetésére

az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül került sor, így vizsgálni kellett volna másik megfelelő munkakör felajánlásának a lehetőségét.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.733/2012/20. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2012. augusztus 27-én kelt felmondásával jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Kötelezte az alperest, hogy fizessen a felperesnek 12 havi távolléti díjnak megfelelő összeget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet szerint az alperes perköltség és illeték viselésére is köteles.

Az elsőfokú bíróság P.GY. külsős vállalkozó, valamint K.G. alperesi ügyvezető, és B.M. főszerkesztő tanúvallomása alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felmondásban írt indok nem valós és nem okszerű. A főkönyv adatai igazolják, hogy a 2011. évihez képest az alperes bérköltségei 2012-ben nem csökkentek még annak figyelembe vétele mellett sem, hogy a munkaviszony megszüntetésekkel összefüggésben a munkáltatónak kiadásai keletkeztek.

Az alperesi felmondásból nem tűnik ki világosan annak indoka, és az sem, hogy a felperes munkaköre megszüntetésre került. Az intézkedés indokolásában hivatkozott átszervezés - az ítélkezési gyakorlat szerint - vagy az adott munkakör megszűnését, vagy a munkáltató alkalmazásában álló munkavállalók közötti feladatfelosztást, vagy külső vállalkozó, vagy megbízott részére történő feladatki szervezést jelent [Mt. 64. § (2) bekezdés].

Megállapítható, hogy a felperes médiára vonatkozó feladatainak egy részét a kft. vette át, más részüket azonban a felperes munkaviszonya megszüntetését követően alkalmazott D.S. látta el. Az alperes maga is elismerte, hogy a felperes munkakörét kétfelé osztotta a perbeli felmondást követő időszakban. Nem minősül átszervezésnek, ha a munkáltató új munkavállalót alkalmaz olyan feladatok részben, vagy egészben történő ellátására, amelyeket a néhány nappal korábban megszüntetett munkaviszonyban álló személy látott el. Ha az átszervezés során a felmondással érintett munkavállalóhoz hasonló munkakörű munkavállalót alkalmaztak, a bíróságnak különös gondnal kell vizsgálnia a felmondás indokának valóságát (BH.2001.38.).

A bíróság nem találta alaposnak a felperes Mt. 66. § (4) és (5) bekezdésben írtakra történő hivatkozását. A felmondás kiadásának időpontjában a felperes 56 éves volt, az 1997. évi LXXXI. törvény 18. § (1) bekezdés g) pontja szerint pedig a társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító nyugdíjkorhatár annak, aki 1957-ben született (mint a felperes) a betöltött 65. év.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.649/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította. Mellőzte az alperes perköltségben és le nem rótt eljárási illetékben marasztalását, míg a felperest első- és másodfokú perköltség viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felmondás okának összefoglaló megjelölése kielégíti a világosság követelményét, ami miatt az - figyelemmel az ítélezési gyakorlatra is - nem volt közhelyszerűnek minősíthető, és az Mt. 64. § (2) bekezdés első mondatába sem ütközik.

Az alperes a perben a foglalkoztattak számának kimutatásával, valamint S.J., K.G., Z.SZ.M., B.M., M.L. tanúk vallomásával igazolta, hogy létszámcsökkentést hajtott végre, aminek része volt a felperes munkaviszonyának megszüntetése is.

A tanúk alátámasztották és az alperes okiratokkal bizonyította, hogy a létszámcsökkentést átszervezés keretében valósította meg, amelynek része volt a felperes és S.J. tördelő-szerkesztő feladatkörének „kiszervezése”, amely feladat ellátásával a M.P. Kft-t bízta meg. A felperes további, a grafikai és arculattervezői tevékenységhez kapcsolódó feladatkörét alapvetően D.S. vette át, akinek a munkaköre azonban a felperesétől eltérő: grafikus, média-tervező szerkesztő volt, és akit az alperes 2012. augusztus 31-étől alkalmazott. Az alperes tehát bizonyítottan átszervezést hajtott végre, ami érintette a felperes munkakörét is, ezért a felmondás oka valós.

A per adataiból kitűnik, hogy a felperes munkakörét az alperes átszervezte, és a tördelő feladatokat átadta egy úgynevezett külsős cégnek, a fennmaradó tevékenységi kört pedig - további feladatai mellé - egy másik munkavállaló kapta meg. Tekintettel arra, hogy D.S. munkaköre nem azonos a felperesével, megnevezése is eltérő és a feladatköre bővebb, nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a felperes helyére, munkaköri feladataira az alperes másik munkavállalót alkalmazott, a tördelő-szerkesztői tevékenységet a korábbi két munkavállaló helyett egy cég végzi.

Az alperes M.D.-t 2012. szeptember 10-étől marketing és értékesítési vezető munkakörben alkalmazza. Munkaköri leírása szerint feladatainak csak egy kis részét képezi az alperes arculattervezése, fejlesztése, tevékenysége egyébként a felperesétől teljesen eltérő. Ezért ennek a munkavállalónak a foglalkoztatása sem lehet megfelelő hivatkozási alap a munkáltatói intézkedés jogellenességére.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalára irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A felülvizsgálati érvelés szerint a jogerős ítéletet hozó bíróság alapvetően azért változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét, mert álláspontja szerint a felmondás okának összefoglaló megjelölése még kielégíti a világosság követelményét. E véleményét a másodfokú bíróság „az ítélezési gyakorlatra is” alapította, amelyet azonban nem jelölt meg semmilyen módon, és így döntése nem elégíti ki a Pp. 221. § (1) bekezdésében szabályozott, az indokolási kötelezettséggel szemben támasztott követelményeket. A másodfokú bíróság indokolási kötelezettségét két okból sem teljesítette; egyrészt mivel elmulasztotta megjelölni azt a bírósági gyakorlatot,

amelyre tekintettel megváltoztatta az érdemi döntést, másrészt hiányzik a bizonyítékok felülmérlegelése, amely az indokolási kötelezettség megsértéséhez vezetett.

A felperes álláspontja szerint megalapozatlan, és ezért jogszabálysértő a másodfokú bíróságnak az Mt. 64. § (2) bekezdésével kapcsolatosan kialakított azon álláspontja, amely szerint a felmondás okának összefoglaló megjelölése még kielégíti a világosság követelményét. Döntéséből nem tűnik ki a bírói gyakorlatra történő általános hivatkozáson túl az, hogy miért foglalta el az általa helyesnek tartott álláspontot. Amennyiben azonban a felmondás oka nem derül ki világosan magából az okiratból, ezt a hiányosságot a bizonyítási eljárás során már pótolni nem lehet.

Az alperes az elsőfokú eljárásban statisztikai jelentést csatolt a tervezett létszám alakulására, azonban ebből nem következik sem a létszámleépítés, sem pedig a felperesi munkakört kiváltó „átstrukturálás” valós és okszerű volta. Tény, hogy a társaság átlagos statisztikai létszáma lényegesen nem változott, a 2011. évi 43 főhöz képest 42 fő lett.

A 2011. és 2012. évi személyi jellegű ráfordítások közötti különbség több mint 20 millió forint volt a 2012. év javára. Ebből semmiféle logikával sem lehet következtetni költséghatékonysági cél tényleges megvalósulására. Ennek a bizonyítéknak az értékelése is elmaradt.

A felperes álláspontja szerint egy munkavállaló munkakörének megállapítása nem történhet kizárólag a munkaköri leírásban rögzítettek alapján. A felperes következetesen állította, hogy mi tartozott a munkakörébe, és az általa végzett feladatokról a tanúk is vele egyezően nyilatkoztak.

A jogerős ítéletet hozó bíróság indokolatlanul hagyta figyelmen kívül S.J., P.GY. tanúk vallomását, és a munkakör átadásáról készült okiratot. A másodfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a felperes a tördelő-szerkesztői tevékenységet korábban S.J.-vel együtt végezte. Ez utóbbi személy ugyanis a tördelés mellett fotózási munkákat is ellátott.

Amennyiben összevetjük a munkakör átadás-átvételről készült jegyzőkönyvet és D.S. munkaköri leírását, továbbá nem zárjuk ki a bizonyítékok értékeléséből P.GY. tanúvallomását, aki szerint az újságot is D.S. tördelte, megállapítható, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelve, tévesen jutott az elsőfokú bíróság álláspontjához képest eltérő jogi következtetésre.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság döntése nem jogszabálysértő, a felperes kérelme a részletesen feltárt bizonyítás eredményének megváltoztatására, felülmérlegelésére irányul, amelynek a Pp. 275. §-a alapján nincs helye.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése

alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A munkaviszonyt megszüntető intézkedés indokolása szerint az alperes gazdasági okok miatt átszervezésre kényszerült, létszámcsökkentés vált szükségessé, amely a felperes munkakörét is érintette. A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy az indokolás megfelelt a világosság követelményének, közhelyszerűnek nem volt tekinthető. Az alperes megjelölte azt a tényt, amelyre az intézkedését alapította, a felperes számára pedig egyértelmű lehetett, hogy miért nincs szükség a továbbiakban a munkájára (MK.95. számú állásfoglalás, BH.2001.395.). A másodfokú bíróság e körben helytállóan hivatkozott a következetes ítélkezési gyakorlatra, az, hogy konkrét jogesetet ennek kapcsán nem jelölt meg, jogszabálysértés megállapítására nem adott módot, az ezzel ellentétes felülvizsgálati hivatkozás téves.

Az a tény, hogy a felmondás általánosságban utal létszámcsökkentésre, illetve a felperes munkakörét érintő átszervezésre, ugyancsak nem volt jogellenes, mivel a törvény nem írja elő a munkáltató részére az ennél pontosabb indokolást, nem volt szükség sem a gazdasági megfontolás részletezésére, sem a változások pontos ismertetésére, sem pedig az érintettek név szerinti megjelölésére.

Az alperes a bizonyítási eljárás során igazolta a megvalósult létszámcsökkentést, amelynek nem kellett „lényeges változásnak” lennie, a felperes a felülvizsgálati kérelmében maga is elismerte, hogy 43 fő helyett a továbbiakban 42 fő munkavállaló látta el a tevékenységet.

A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes bizonyította az átszervezést, amelynek része volt a felperes és S.J. tördelő-szerkesztő feladatkörének „kiszervezése”, és polgári jogi jogviszony alapján a M.P. Kft. szolgáltatásainak igénybevétele. A felperes további tevékenységi körét D.S. vette át, akinek munkaköre a felperesétől lényegesen eltérő volt, grafikusként látta el a multimédia tervező-szervező tevékenységet.

A másodfokú bíróság helyesen vonta vizsgálódási körébe a felperes és D.S. munkaköri leírását, és jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az lényeges eltéréseket mutatott. A felperes által hivatkozott munkakör átadásáról készült irat nem volt alkalmas a két munkakör azonosságának megállapítására, abból konkrét tevékenység azonosságára vagy különbözőségére következtetés nem volt levonható.

Az alperes által 2012. szeptember 10-étől marketing és értékesítési vezetőként alkalmazott M.D. alaptevékenysége ugyancsak lényeges eltéréseket mutatott a felperesétől, a munkakörének csak kis részét tette ki az arculattervezés, illetve fejlesztés.

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint az átszervezésre alapított felmondásnál a bíróság nem vizsgálhatja, hogy az átszervezés vagy korszerűsítés mennyiben indokolt, és annak választott módja célszerű-e (MD.II.113.), illetve a kívánt

eredményre vezetett-e (LB.Mfv.I.10.692/1999.). Ebből következően a jogvita eldöntése során nem volt jelentősége azon felperesi hivatkozásnak, hogy a tárgyévből a társaság bérköltsége 20 millió forinttal haladta meg az előző évit, így a költséghatékonysági cél megvalósulása nem bizonyított. Mindez olyan, a munkáltató gazdálkodására tartozó kérdés, amely a jelen jogvita keretein kívül esik.

A másodfokú bíróság a munkaviszony megszüntetés jogellenessége körében a rendelkezésre álló adatokat, bizonyítékokat, a felek nyilatkozatait a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően egybevetés útján, összességében értékelte, amelyről a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően indokolási kötelezettségének eleget téve jogszerűen számot adott. A mérlegelés megfelelt a logika szabályainak, nem minősült iratellenesnek vagy kirívóan okszerűtlennek. Erre tekintettel a jogerős ítélet eljárásjogi szempontból sem jogsértő.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felperes a 73/2009. (XII.22.) IRM rendelet 7. § (1) és (2) bekezdése alapján munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján.

Budapest, 2014. december 3.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő